

🌀 **שם המחקר:** בחינת שילוב תלמידים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בישראל: מאפיינים עיקריים

ומידת שביעות הרצון של הצוות החינוכי, של התלמידים ושל הוריהם

🌀 **שנה:** 2020

🌀 **מס' קטלוגי:** 890-66-2018

🌀 **שם החוקר:** פרופ' טלי היימן וד"ר גלעדה אבישר

🌀 **רשות המחקר:** האוניברסיטה הפתוחה והמכללה האקדמית בית ברל

תקציר המחקר:

מחקר זה נעשה בסיוע קרן שלם .

בשנה"ל תשע"ה 58% מן התלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחד בישראל שולבו במערכת החינוך הרגילה מהם 1% עם משכל גבולי ופחות מ 1% עם מוגבלות שכלית במידה קלה, בינונית, בינונית מורכבת וקשה.

במחקר נבחנו תהליכי שילוב של תלמידים עם מוגבלות שכלית התפתחותית (להלן: מש"ה) תוך זיהוי המאפיינים של כל תהליך; היבטים לימודיים, חברתיים והתנהגותיים של התלמידים המשולבים; תפיסת בעלי עניין (הצוות החינוכי, התלמידים עם וללא מש"ה והוריהם) את הסביבה כתומכת ומתייחסת לצרכיהם של התלמידים המשולבים; מידת שביעות רצון ותפיסות התלמידים עם התפתחות תקינה.

הנתונים נאספו באמצעות שאלון וראיון אישי. אוכלוסיית המחקר הקיפה את כל התלמידים (N=292) עם מש"ה שלומדים בשילוב, הוריהם, חבריהם לכיתה ללא מש"ה ומורות ומנהלים מבתי ספר משלבים (N=207) במגזר היהודי בישראל. למרות המאמץ הרב שהושקע בגיוס משתתפים מספרם בפועל הינו מצומצם אך מייצג ארבע קבוצות של בעלי עניין.

במחקר נמצא שתלמידים עם מש"ה משולבים בכיתות רגילות בשילוב יחידי מלא או חלקי או בשילוב כוללני בבית ספר מכיל; המשתתפים הצביעו על יותר גורמים שמקדמים יישום שילוב של תלמידים עם מש"ה מאשר על גורמים מעכבים. שני גורמים מקדמים נתפסים כחשובים ביותר על ידי הצוות החינוכי והמנהלים: המשפחה ובעיקר הקשר של אנשי הצוות עם ההורים ועבודת הצוות בבית הספר; חשיבות מרכזית בשילוב תלמידים עם מש"ה יש לממד החברתי. הורים הצביעו על האפשרות ללמוד בכיתה הרגילה כהזדמנות להשתלבות חברתית וציינו את הקשר שבין התקדמות אישית לבין הצלחות לימודיות וחברתיות. התלמידים עם התפתחות תקינה ובעיקר בכיתות היסוד, תופסים את התלמיד המשולב כרכיב אינטגרלי בקבוצת השווים לצד הבנה שיש לעזור לו.

מילות מפתח: שילוב, תלמידים עם מוגבלות שכלית התפתחותית, היבט חברתי-רגשי, הורים, צוות חינוכי.

• [לפריט המלא](#)

• [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

• [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)